

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

Перший проректор

Шинкарик М.І.

“ 29 ” дверня 2019 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Психологія творчих здібностей»
ступінь вищої освіти – магістр
галузь знань – 01«Освіта/педагогіка»
спеціальність – 015 «Професійна освіта (Документознавство)»
освітньо-професійна програма – «Інформаційне забезпечення
управління та електронне урядування»

кафедра психології та соціальної роботи

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік (сем.)
Денна	1	2	30	15	5	4	96	150	2
Заочна	1	2	4	2			144	150	3

Тернопіль – ТНЕУ
2019

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ “ПСИХОЛОГІЯ ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ”

1. Опис дисципліни “Психологія творчих здібностей”

Дисципліна “Психологія творчих здібностей”	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів – 5	Галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка»	Статус дисципліни – вибіркова Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність – 015 «Професійна освіта (Документознавство)»	Рік підготовки: <i>Денна – 1</i> <i>Заочна – 1</i> Семестр: <i>Денна – 2</i> <i>Заочна – 2</i>
Кількість змістових модулів – 3	ступінь вищої освіти – магістр	Лекції: <i>Денна – 30 год.</i> <i>Заочна – 4</i> Практичні заняття: <i>Денна – 15 год.</i> <i>Заочна – 2</i>
Загальна кількість годин – 150 год.		Самостійна робота: <i>Денна – 100</i> <i>Заочна – 144</i> Індивідуальна робота : <i>Денна – 5</i> <i>Заочна –</i>
Тижневих годин – 10, з них аудиторних – 3		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання дисципліни «Психологія творчих здібностей»

2.1. Мета вивчення дисципліни.

Метою вивчення дисципліни «Психологія творчих здібностей» є створення умов для засвоєння студентами загальних уявлень щодо методологічних, науково-методичних та прикладних проблем галузі, у знайомстві з підходами до вивчення соціально-психологічних аспектів творчої діяльності та засобів дослідження та оцінки творчості.

2.2. Завдання вивчення дисципліни.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Психологія творчих здібностей» є: формування спеціальних знань, що визначають загальні теоретичні уявлення про творчість на базі засвоєння понятійно-категоріального апарату дисципліни; формування знань щодо ролі та місця творчої діяльності у структурі здібностей суб'єкта; формування умінь,

необхідних для організації та стимуляції творчої діяльності суб'єкта чи групи.

2.3. Передумови для вивчення дисципліни.

Дисципліни, які мають бути вивчені раніше: методологія наукових досліджень.

Перелік раніше здобути результатів навчання: володіти методиками визначення критеріїв, показників та рівнів вияву девіантної поведінки учнів; розуміння потреб людини та її можливостей, знання про екопсихологічну систему особистості та її соціальні ролі. Здійснювати пошук інформації з різних джерел для вирішення професійних завдань в т.ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

3. Програма навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1

КРЕАТИВНІСТЬ ЯК ОКРЕМА ЗДІБНІСТЬ ДО ТВОРЧОСТІ

Тема 1: Психологічні основи творчості.

Різниця між поняттями творчість і здібність. Проблеми здібностей до творчості. Основні структурні компоненти обдарованості як загальної психологічної передумови творчого розвитку і становлення творчої особистості.

Тема 2. Поняття креативності.

Поняття креативності. Класифікація визначень креативності (Л. Т. Репуччі): гештальтистські, інноваційні, естетичні, психоаналітичні, проблемні. Схема опису креативності (Р. Муні, А. Штейн): креативний процес, креативний продукт, креативна особистість і креативне середовище. Аналіз наявних знань про креативність у психологічній науці (Ф. Баррон, Д. Харрінгтон). „Первинна” і „вторинна” креативність в самоактуалізаційній теорії А. Маслоу. Концепція Дж.Гілфорда.

Тема 3. Структура креативності.

Інтелектуальні компоненти: „свіжість погляду”, гнучкість, оригінальність, асоціація, бісоціація. Мотиваційний компонент креативності. Теорія внутрішньої мотивації креативності В. Дружиніна. Мотивація креативності в теорії Д. Богоявленської. Емоційний компонент креативності. Емоційна стійкість до зовнішніх впливів у структурі креатива. Несвідомий компонент креативного процесу. Інкубація, інсайт, інтуїтивні процеси.

Змістовий модуль 2

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ТВОРЧОСТІ ТА КРЕАТИВНОСТІ ОСОБИСТОСТІ

Тема 4-5. Параметричний підхід до дослідження креативності. Теорія креативності Дж. Гілфорда. Теорія креативності Е. П. Торренса. Концепція М. Волаха і Н. Когана.

Формування параметричного підходу до вивчення креативності. Теорія креативності Дж. Гілфорда. Типи мислительних операцій: конвергенція і дивергенція. Параметри креативності за Гілфордом: оригінальність, семантична гнучкість, образна адаптативна гнучкість, семантична спонтанна

гнучкість. Робота Дж. Гілфорда над формуванням батареї творчих тестів. Тести програми дослідження здібностей (ARP). Оцінка параметрів креативності у тестах Гілфорда.

Теорія креативності Е. П. Торренса. Параметри креативності за Торренсом: продуктивність, гнучкість, оригінальність, розробленість. Батарея тестів креативності Торренса (Torrance Test of Creative Thinking).

Тести креативності Е. П. Торренса. Умови проведення, підготовка до тестування. Інструкції до тестових завдань: основна, додаткові, способи подачі інструкцій. Процедури вимірювання. Перевірка надійності вимірювань. Опрацювання результатів тестування. Атлас типових малюнків. Списки відповідей.

Порівняльний аналіз даних шести субтестів вербальної і невербальної креативності. Кількісний опис отриманих даних. Порівняння первинних статистичних характеристик окремих субтестів. Взаємкореляція між субтестами.

Концепція М. Волаха і Н. Когана. Критика тестових моделей вимірювання інтелекту. Зміна системи проведення тестів. Розв'язок проблеми зв'язку між креативністю та інтелектом. Особистісні особливості осіб з різними рівнями інтелекту і здатності до творчості за Воллахом і Коганом.

Тема 6-7. Теорії креативності

Асоціативна теорія креативності (С. Меднік). Співвідношення конвергентності та дивергентності у творчому процесі. Тест віддалених асоціацій (RAT). Теоретичні основи тесту RAT. Індокси тесту: продуктивності, оригінальності, унікальності відповідей, селективності. Валідизація тесту російськими вченими. Проведені дослідження із застосуванням тесту RAT.

Асоціативний тест С. Медніка. Варіант методики діагностики вербальної креативності для старших школярів (адаптація Л. Г. Алексєєвої, Т. В. Галкіної). Організація експерименту. Інструкція. Експериментальні серії.

Опрацювання результатів за кількістю асоціацій, індексом оригінальності, індексом унікальності відповідей, індексом селективного процесу.

Інтерпретація результатів за загальним індексом оригінальності. Процентильна шкала.

Інвестиційна теорія креативності (Р. Стернберг). Поняття креативної особистості. Перешкоди у реалізації творчого потенціалу. Детермінанти творчих проявів: інтелект, знання, стиль мислення, індивідуальні риси, мотивація і зовнішнє середовище. Складові інтелекту, що сприяють розвитку креативності: синтетична здібність, аналітична здібність, практична здібність.

Теорія творчих здібностей Д.Б. Богоявленської. Креативний тип особистості. Метод розв'язку задач у „Креативному полі”. Поняття „інтелектуальна активність”. Рівні інтелектуальної активності: стимульно-продуктивний, евристичний, креативний.

Змістовий модуль 3.

ДОСЛІДЖЕННЯ ТВОРЧОСТІ ТА КРЕАТИВНОСТІ

Тема 8-9. Розвиток креативності. Методи вимірювання креативності.

Особливості актуалізації креативності в соціальному середовищі. Періодизація актуалокреативогенезу (М. М. Гнатко). „Наївна” і „культурна” креативність (В. С. Юркевич). Фазовий розвиток креативності (В. М. Дружинін): „загальна” і „спеціалізована” креативність. Стадії розвитку творчої особистості (Гіргінов).

Формування креативності у соціальному середовищі. Сімейні відносини як мікросередовище формування креативності. Формування креативності в умовах шкільного навчання.

Критика психометричного підходу до креативності. Критерії оригінальності: кількісні та якісні. Креативність як створення парадоксальних виборів. Діагностика креативності: порівняльний аналіз методів. Тест особистісних творчих характеристик. Опитувальник для батьків і вчителів. Шкала Вільямса: опрацювання даних. Нормативні дані, інтерпретація даних. Побудова профілю креативних характеристик.

Тема 10. Розвиток креативних здібностей особистості за допомогою активних методів навчання.

Метод мозкової атаки (мозкового штурму) як засіб групового рішення творчої проблеми, що забезпечує і полегшує рішення складних проблем. Зниження критичності в процесі мозкового штурму. Відстрочена оцінка – головний принцип мозкової атаки. Синектика як різновид мозкової атаки. Використання синектичного метафоричного мислення. Використання аналогій у синектиці як засобу зсуву процесу з рівня усвідомленого мислення на рівень підсвідомої активності.

**4. Структура залікового кредиту
з дисципліни “Психологія творчих здібностей”
Денна форма навчання**

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Креативність як окрема здібність до творчості					
Тема 1: Психологічні основи творчості.	2	2	15		питання для самоконтролю
Тема 2. Поняття креативності. Структура креативності	2	2	15		питання для самоконтролю
Тема 3. Структура креативності	2	2	14	1	питання для самоконтролю
Змістовий модуль 2. Теоретико-методологічні підходи до вивчення креативності					
Тема 4-5. Параметричний підхід до дослідження креативності. Теорія креативності Дж.Гілфорда. Теорія креативності Е.П.Торренса. Концепція М.Волаха і Н.Когана	6	2	14	1	питання для самоконтролю
Тема 6-7. Теорії креативності (асоціативна, інвестиційна, інтелектуальної активності)	6	2	14	1	питання для самоконтролю
Змістовий модуль 3. Дослідження креативності					
Тема 8-9. Розвиток креативності. Методи вимірювання креативності	6	3	14	1	питання для самоконтролю
Тема 10. Розвиток креативних здібностей особистості за допомогою активних методів навчання	6	2	14	1	питання для самоконтролю
Всього:	30	15	100	5	

Заочна форма навчання

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Креативність як окрема здібність до творчості					
Тема 1: Психологічні основи творчості.			21		питання для самоконтролю
Тема 2. Поняття креативності. Структура креативності	2		20		питання для самоконтролю
Тема 3. Структура креативності			21		питання для самоконтролю
Змістовий модуль 2. Теоретико-методологічні підходи до вивчення креативності					
Тема 4-5. Параметричний підхід до дослідження креативності. Теорія креативності Дж.Гілфорда. Теорія креативності Е.П.Торренса. Концепція М.Волаха і Н.Когана	2		20		питання для самоконтролю
Тема 6-7. Теорії креативності (асоціативна, інвестиційна, інтелектуальної активності)			21		питання для самоконтролю
Змістовий модуль 3. Дослідження креативності					
Тема 8-9. Розвиток креативності. Методи вимірювання креативності			21		питання для самоконтролю
Тема 10. Розвиток креативних здібностей особистості за допомогою активних методів навчання		2	20		питання для самоконтролю
Всього:	4	2	144	-	

5. Тематика практичних завдань

Практичне заняття №1

Тема1: Психологічні основи творчості

План

1. Різниця між поняттями творчість і здібність.
2. Проблеми здібностей до творчості.
3. Основні структурні компоненти обдарованості як загальної психологічної передумови творчого розвитку і становлення творчої особистості.

Практичне заняття №2

Тема: Поняття креативності

План

1. Поняття креативності.
2. Класифікація визначень креативності (Л. Т. Репуччі): гештальтистські, інноваційні, естетичні, психоаналітичні, проблемні. Схема опису креативності (Р. Муні, А. Штейн): креативний процес, креативний продукт, креативна особистість і креативне середовище.
3. Аналіз наявних знань про креативність у психологічній науці (Ф. Баррон, Д. Харрінгтон).
4. „Первинна” і „вторинна” креативність в самоактуалізаційній теорії А. Маслоу. Концепція Дж.Гілфорда.

Практичне заняття №3

Тема: Структура креативності

План

1. Інтелектуальні компоненти: „свіжість погляду”, гнучкість, оригінальність, асоціація, бісоціація.
2. Мотиваційний компонент креативності. Теорія внутрішньої мотивації креативності В. Дружиніна. Мотивація креативності в теорії Д. Богоявленської.
3. Емоційний компонент креативності. Емоційна стійкість до зовнішніх впливів у структурі креатива.
4. Несвідомий компонент креативного процесу. Інкубація, інсайт, інтуїтивні процеси.

Практичне заняття № 4

Тема: Параметричний підхід до дослідження креативності. Теорії креативності.

План

1. Формування параметричного підходу до вивчення креативності.
2. Теорія креативності Дж. Гілфорда.
3. Робота Дж. Гілфорда над формуванням батареї творчих тестів.
4. Оцінка параметрів креативності у тестах Гілфорда.

5. Теорія креативності Е. П. Торренса. Параметри креативності за Торренсом: продуктивність, гнучкість, оригінальність, розробленість. Батарея тестів креативності Торренса (Torrance Test of Creative Thinking).
6. Тести креативності Е. П. Торренса. Умови проведення, підготовка до тестування. Інструкції до тестових завдань: основна, додаткові, способи подачі інструкцій. Процедури вимірювання. Перевірка надійності вимірювань. Опрацювання результатів тестування. Атлас типових малюнків. Списки відповідей.
7. Концепція М. Волаха і Н. Когана. Критика тестових моделей вимірювання інтелекту. Зміна системи проведення тестів. Розв'язок проблеми зв'язку між креативністю та інтелектом. Особистісні особливості осіб з різними рівнями інтелекту і здатності до творчості за Воллахом і Коганом.

Практичне заняття №5

Тема: Інвестиційна теорія креативності. Теорія інтелектуальної активності.

План

1. Інвестиційна теорія креативності (Р. Стернберг).
2. Поняття креативної особистості.
3. Перешкоди у реалізації творчого потенціалу. Детермінанти творчих проявів: інтелект, знання, стиль мислення, індивідуальні риси, мотивація і зовнішнє середовище.
4. Складові інтелекту, що сприяють розвитку креативності: синтетична здібність, аналітична здібність, практична здібність.
5. Теорія творчих здібностей Д. Б. Богоявленської. Креативний тип особистості. Метод розв'язку задач у „Креативному полі”. Поняття „інтелектуальна активність”. Рівні інтелектуальної активності: стимульно-продуктивний, евристичний, креативний.

Практичне заняття №6-7

Тема: Розвиток креативності. Методи вимірювання креативності.

План

1. Особливості актуалізації креативності в соціальному середовищі. Періодизація актуалокреативогенезу (М. М. Гнатко).
2. „Наївна” і „культурна” креативність (В. С. Юркевич).
3. Фазовий розвиток креативності (В. М. Дружинін): „загальна” і „спеціалізована” креативність.
4. Стадії розвитку творчої особистості (Гіргінов).
5. Формування креативності у соціальному середовищі.
6. Сімейні відносини як мікро середовище формування креативності.
7. Формування креативності в умовах шкільного навчання.
8. Діагностика креативності: порівняльний аналіз методів. Тест особистісних творчих характеристик. Опитувальник для батьків і

вчителів. Шкала Вільямса: опрацювання даних. Нормативні дані, інтерпретація даних. Побудова профілю креативних характеристик.

Практичне заняття №8

Тема: . Розвиток креативних здібностей особистості за допомогою активних методів навчання.

План

1. Метод мозкової атаки (мозкового штурму) як засіб групового рішення творчої проблеми, що забезпечує і полегшує рішення складних проблем.
2. Зниження критичності в процесі мозкового штурму. Відстрочена оцінка – головний принцип мозкової атаки.
3. Синектика як різновид мозкової атаки. Використання синектичного метафоричного мислення. Використання аналогій у синектиці як засобу зсуву процесу з рівня усвідомленого мислення на рівень підсвідомої активності.

6. Комплексне практичне індивідуальне завдання

Варіанти КПЗ з дисципліни «Психологія творчих здібностей»

1. Різниця між поняттями творчість і здібність.
2. Проблеми здібностей до творчості.
3. Основний зміст концепції креативності Дж. Гілфорда та Е. Торренса.
4. Основний зміст концепції редукції творчості до інтелекту. “Теорія інвестування” Р. Стернберга.
5. Творчість як високий рівень розвитку здібностей.
6. Інтелект та творчість в структурі психіки, їх співвідношення.
7. Психофізіологія творчих здібностей: стать, вік, функціональна асиметрія мозку.
8. Широта і спрямованість - основа загальної дослідницької активності особистості.
9. Основні структурні компоненти обдарованості як загальної психологічної передумови творчого розвитку і становлення творчої особистості. Домінуюча роль пізнавальної мотивації.
10. Проблема обдарованості і її діагностика.
11. Історія розвитку методів діагностики креативності.
12. Поняття креативності. Класифікація визначень креативності
13. Інтелектуальні компоненти креативності: „свіжість погляду”, гнучкість, оригінальність, асоціація, бісоціація.
14. Мотиваційний компонент креативності.
15. Емоційний компонент креативності.
16. Несвідомий компонент креативного процесу.
17. Формування параметричного підходу до вивчення креативності.
18. Теорія креативності Дж. Гілфорда.
19. Теорія креативності Е. П. Торренса.
20. Тести креативності Е. П. Торренса.
21. Концепція М. Волаха і Н. Когана.
22. Асоціативна теорія креативності.
23. Інвестиційна теорія креативності.
24. Теорія творчих здібностей Д. Б. Богоявленської.
25. Особливості актуалізації креативності в соціальному середовищі.
26. Стадії розвитку творчої особистості.
27. Формування креативності у соціальному середовищі.
28. Сімейні відносини як мікро середовище формування креативності.
29. Формування креативності в умовах шкільного навчання.
30. Метод мозкової атаки (мозкового штурму) як засіб групового рішення творчої проблеми

7. Самостійна робота

№ п/п	Тематика	К-сть годин
		ДФН
1.	Психологічні основи творчості	6
2.	Творчість як предмет дослідження філософії, соціології та психології	6
3.	Творча особистість	7
4.	Поняття креативності	7
5.	Структура креативності	7
6.	Параметричний підхід до дослідження креативності. Теорія креативності Дж.Гілфорда	7
7.	Параметричний підхід до дослідження креативності. Теорія креативності Е.П.Торренса	7
8.	Концепція М.Волаха і Н.Когана	7
9.	Асоціативна теорія креативності	7
10.	Інвестиційна теорія креативності	7
11.	Теорія інтелектуальної активності	7
12.	Розвиток креативності	7
13.	Методи вимірювання креативності	7
14.	Розвиток креативних здібностей особистості за допомогою активних методів навчання	7
Разом:		96

8. Тренінг з дисципліни

Організація і проведення тренінгу (4 год.)

Тематика: Визначення творчих здібностей

Методика визначення загальних творчих здібностей людини

Загальні творчі здібності мають велике значення при виборі професії, тому ми рекомендуємо тобі пройти цю методику.

ПРОВЕДЕННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ

Інструкція

“Уважно прочитай наведені нижче пункти “Бланку тверджень” і у відповідній клітинці “Бланку відповідей” простав знак “+” у колонці “Так”, якщо ствердження співпадає з твоєю думкою про себе, або у колонці “Ні” —якщо воно не співпадає. Ніяких додаткових знаків чи записів робити не варто. Тобі потрібно дуже уважно прослідкувати за тим, щоб номер ствердження і номер клітинки, куди ти запишеш відповідь, співпадали.

БЛАНК ТВЕРДЖЕНЬ

1. Як правило, я легко пристосовуюсь до людей, ідей та умов.
2. Мені подобається вирішувати типові, стандартні завдання.
3. Мені здається, що я б із задоволенням створював або конструював нове, ніж покращував би, вдосконалював старе.
4. Зазвичай я обачливий, коли маю справу з колективом.

5. В більшості випадків я дію самостійно, без допомоги і підказки друзів та старших.
6. Ніколи не намагався змінити своє ставлення до себе та свої стосунки з друзями.
7. Дуже часто я утримувався від висування ідей, пропозицій, хоча і мав їх.
8. Мені часто вдається знайти нестандартні, оригінальні рішення завдань.
9. Мені подобається, коли відбувається швидка зміна різних видів діяльності.
10. Для мене є характерним прагнення реалізувати одночасно декілька ідей, вирішити декілька проблем.
11. Дуже часто я один вступаю в суперечку з однолітками або старшими.
12. Як правило, я легко погоджуюсь і підкоряюсь колективній думці.
13. У мене часто виникають оригінальні ідеї.
14. Мені подобається виконувати завдання за розробленим планом, схемою, інструкцією.
15. Я завжди охоче розповсюджую, пропагую нові ідеї.
16. Я надаю перевагу виконанню роботи по новому, хоча знаю, що це пов'язано з ризиком бути незрозумілим товаришами, старшими.
17. Зазвичай я працюю без суттєвих змін, відхилень від тих рекомендацій, які дають учителі, батьки.
18. Мені часто доводилось виправдовувати свої дії інструкціями, правилами, рекомендаціями або авторитетами.
19. Мені подобається виконувати завдання дослідницького характеру.
20. Я завжди до кінця відстоюю свою точку зору.

БЛАНК ВІДПОВІДЕЙ

Прізвище, ініціали _____ Клас _____ Вік _____ Дата _____

№ з/п	Відповідь		№ з/п	Відповідь		№ з/п	Відповідь		№ з/п	Відповідь	
	Так	Ні		Так	Ні		Так	Ні		Так	Ні
1			6			11			16		
2			7			12			17		
3			8			13			18		
4			9			14			19		
5			10			15			20		

ОБРОБКА РЕЗУЛЬТАТІВ

Обробка результатів дослідження проводиться за такою схемою. За допомогою дешифратора проводиться оцінка кожної відповіді опантанта. При цьому за кожну відповідь, яка співпала з номером питання в рядках “Так” чи “Ні”, виставляється 2 бали.

Дешифратор до методики творчих здібностей

Відповідь	Номери питань “Бланку стверджень”
Так	3, 5, 8, 9, 10, 11, 13, 15, 16, 19, 20
Ні	1, 2, 4, 6, 7, 12, 14, 17, 18

Результати сумуються і записуються до матриці та на основі цього визначається рівень сформованості загальних творчих здібностей.

Матриця результатів вивчення творчих здібностей

Показник сформованості загальних творчих здібностей

Рівень сформованості загальних творчих

здібностей

При цьому, якщо набрано від 33 до 40 балів, то цей рівень сформованості можна оцінювати як **“дуже високий”**.

- 26 – 32 бали — **“високий”**
- 13 – 25 балів — **“середній”**
- 6 – 12 балів — **“низький”**
- 0 – 5 балів — **“дуже низький”**

Висновок за результатами виконання методики робиться стосовно найвищих балів, що вказує на відповідний розвиток творчих здібностей. Їх також необхідно враховувати при виборі майбутньої професії. Для кращого розуміння рівнів творчого потенціалу людини, наводимо їх опис в таблиці 2.3.7.1.

Таблиця 2.3.7.1.

Характеристика людей з різним рівнем творчого потенціалу.

Характерні ознаки людей з “дуже низьким” і “низьким” творчим потенціалом.

Обачний, методичний, дисциплінований, слухняний.

Частіше вирішує готові проблеми, ніж шукає їх.

Вирішує проблеми уже апробованими і відомими методами.

Логічний, надійний.

Досягає мети будь-якою ціною, будь-якими методами, засобами.

Здатний до високого степеню точності при виконанні дрібних операцій, шаблонної роботи.

Користується довірою колективу лише в спокійній, стандартній ситуації.

Заперечує розпорядження, норми, лише в тому випадку, коли впевнений у підтримці.

Схильний до сумнівів. Гостро реагує на критику, пристосовується до неї. Легко піддається суспільним поглядам і думці керівництва. Поступливий.

Характерні ознаки людей з “дуже високим” і “високим” творчим потенціалом.

Мислить стандартно, підходить до вирішення завдань під несподіваним кутом зору.

Сам шукає проблеми і шляхи їх розв’язання.

Маніпулює різними методами, шукає нові.

Нелогічний, неподатливий, часто сповнений протиріч.

У досягненні мети обходиться допустимими засобами.

Здатний виконувати шаблонну роботу на протязі короткого часу. Швидко передоручає її.

Має тенденцію до керування колективом в невизначених і критичних ситуаціях.

Часто заперечує розпорядження і норми, не звертаючи уваги на існуючі звичаї.

Не схильний до сумнівів; розробляючи ідеї, не вважає за потрібне отримати підтримку керівництва.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни “Психологія творчих здібностей” використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, реферати, есе;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КПЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- розрахункові роботи;
- ректорська контрольна робота;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Психологія творчих здібностей” визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)	Заліковий модуль 3 (підсумкова оцінка за КПЗ, враховуючи поточне опитування)
30%	40 %	30 %

Шкала оцінювання:

За шкалою ТНЕУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№	Найменування	Номер теми
1.	Електронний варіант лекцій	1-10
2.	КПЗ (робочий зошит)	1-10
3.	Мультимедійний супровід	1-10

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Богоявленская Д. Б. Психология творческих способностей. – М.: Академия, 2002. – С. 103-128, 230-290.
2. Выготский Л. С. Воображение и творчество в детском возрасте // Выготский Л. С. Психология развития ребенка. – М.: Смысл, Эксмо, 2003. – С. 235-326.
3. Гиргинов Г. Наука и творчество. - М.: Прогресс, 1979. – С. 63-120.
4. Гнатко М. М. Батьківська сім'я як чинник впливу на процес формування актуальної креативності // Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С.Костюка АПН України / За ред. Максименка С. Д. – К., 2001 – т. III, ч.4. – С. 51-56.
5. Дружинин В. Н. Психология общих способностей. – СПб.: Питер, 1999. – С. 211-243.
6. Дружинин В. Н., Хазратова Н. В. Экспериментальное исследование формирующего влияния микросреды на креативность // Психологический журнал. 1994. № 4.
7. Ирина В. Г., Новиков А. А. В мире научной интуиции: интуиция и разум. – М., 1978.
8. Клепиков О. І. Кучерявий І. Т. Основи творчості особи. – К.: Вища школа, 1996.
9. Креативность и ее связь с интеллектом // warrax.croco.net.
10. Критерии оценки идеи // www.superidea.ru/tm/ps/ocenka.htm.
11. Кульчицька О.І. Складові біографії творця // Обдарована дитина. – 1998. – №3. – С. 27-32.
12. Можно ли научиться быть творцом? // www.induk.ru/biblio/russ-jornal/6-5.html.
13. Роменець В.А. Психологія творчості. – К.: Либідь. 2001. – С.121-128.
14. Степанов С. О натурах творческих // <http://psy.1september.ru/2001/46/5.htm>